

UNIVERZITET U NOVOM SADU
POLJOPRIVREDNI FAKULTET

Studije roda u selu i poljoprivredi

Rod i obrazovanje

doc.dr Marica Petrović

Jean Monnet Programme Module **AgriGen**

Erasmus+

NASTAVNE JEDINICE

- Društvene konstrukcije roda
- Doprinosi i izazovi feminističkih teorija
- Rod u tranziciji i tranzicija roda
- Porodični rodni režim
- Rodni identiteti u poljoprivredi
- Rod i siromaštvo

➤ **ROD I OBRAZOVANJE**

- Rod i jezik
- Rodni stereotipi i stigmatizacija
- Promene rodnih struktura i pravne rodne regulative
- Rodna paradigma ruralnog razvoja

ROD I OBRAZOVANJE

- ❖ U savremenom društvu uloga obrazovanja je ambivalentna, nastoji da ublaži, ali ujedno i reprodukuje postojeći sistem društvenih nejednakosti.
- ❖ U savremenim društvima/ekonomijama, znanje, odnosno, informacija je osnov društvene moći i najefikasnije sredstvo u borbi za postizanje ciljeva.

Kako se navedeni globalni društveni i ekonomski trendovi reflektuju na agrarnu i ruralnu društvenu strukturu, posebno u uslovima post-socijalističke transformacije (savremenog srpskog društva)?

ROD I OBRAZOVANJE

- ❖ S obzirom na to da su poljoprivreda, kao i ruralna ekonomija uopšte, integrisane u savremeno tržište, to je jasno da one zavise od faktora koji određuju kretanja tržišta i ponašanja tržišnih/ekonomskih subjekata.
- ❖ Jedan od njih je i znanje, odnosno, obrazovni kapital.
- ❖ U kontekstu ruralne ekonomije, jačanje obrazovnog kapitala omogućava ekonomskim subjektima da razumeju pravce i brzinu potrebnih promena i inovacija.
- ❖ Važnost znanja i jačanja obrazovnog kapitala ruralne populacije posebno se ispoljava u uslovima post-socijalističke transformacije, u kojoj se danas nalazi srpsko društvo.

ROD I OBRAZOVANJE

- ❖ Razvijanje znanja i veština smatra se bitnim faktorom promene privrednog mentaliteta kao jednog od ciljeva ekonomske (ali i socijalne) transformacije.
- ❖ Na taj način, seljački konzervativizam (kao relikat tradicionalnog privrednog mentaliteta) gubi na jačini.
- ❖ Jačanje obrazovnog kapitala, zajedno sa iskustvom koje poseduju, omogućava radnoaktivnoj ruralnoj populaciji da na adekvatniji način sagleda svoju ulogu i položaj u proizvodnim/tržišnim procesima, analizira mogućnosti za razvoj ekonomskih delatnosti u ruralnoj ekonomiji, planira i kombinuje raspoložive resurse.

ROD I OBRAZOVANJE

- ❖ **Obrazovni kapital ruralne populacije posmatra se kao razvojna predispozicija i izvor komparativnih prednosti.**
- ❖ **Ojačani obrazovni kapital žena može adekvatno da se implementira u razvojnim procesima.**
- ❖ **To im omogućava individualno emancipaciju i razvoj, kao i da aktivno participiraju u realizaciji njima poverenih uloga u ruralnom razvoju.**

ROD I OBRAZOVANJE

- ❖ Obrazovanjem, žene stiču emancipaciju i izlaze iz okvira porodičnog doma za koji su do tada, jedino znale.
- ❖ Obrazovanje žena postaje jedan od najvažnijih kanala društvene pokretljivosti koji im omogućava da svojim ličnim angažovanjem i zalaganjem utiču na kreiranje svoje sudbine. Ona im nije unapred zadata, kao u patrijarhalnom društvu.

- ❖ Međutim, u srpskom selu i dalje postoji problem niske obrazovne strukture kod žena.
- ❖ Prema podacima poslednjeg popisa skoro trećinu ženske seoske populacije, čine osobe bez škole, a više od polovine nema nikakve kvalifikacije.
- ❖ Pored ovog, među seoskim ženama, najviše je kompjuterski nepismenih.

- ❖ **Obrazovna struktura žena koje imaju stalno zaposlenje znatno povoljnija, znatno je veći udeo onih sa višim i visokim obrazovanjem.**
- ❖ **Nepovoljniju obrazovnu strukturu (znatno veći udeo onih sa nepotpunom ili završenom osnovnom školom) imaju žene koje svoju radnu ulogu ostvaruju na gazdinstvu što ovu grupu žena smešta u začarani krug otežanih mogućnosti radnog izlaska iz okvira poljoprivrede na gazdinstvu.**

Jačanje obrazovnog kapitala je veoma značajno u konstruisanju rodni identiteta jer omogućava ženama emancipaciju od nametnutih rodni konstrukata koji sužavaju individualne izbore.

- ❖ Žene koje su aktivne van farme imaju povoljniju obrazovnu strukturu, značajan deo žena je sa višom školom i fakultetom.
- ❖ Nasuprot tome, žene koje se bave poljoprivredom na porodičnom gazdinstvu češće imaju samo osnovno obrazovanje, što ovu grupu žena stavlja u začarani krug otežanih mogućnosti za radni angažman van porodične poljoprivrede.
- ❖ Poljoprivreda, kao zanimanje tih žena, nije njihov prvi izbor već nametnuta potreba.

Hvala na pažnji!